

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1945 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45, såvitt angår jordbruksärenden, jämte i ämnet väckt motion.

(1:a avd.)

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 2 mars 1944 avlätna proposition, nr 163, angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45, i vad propositionen avser framställningar berörande jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande utredningen i hithörande ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 2 mars 1945 bilaga 6 (s. 39—47).

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft en i ämnet väckt motion.

Driftbudgeten.

Nionde huvudtiteln.

F. Veterinärväsendet m. m.

1:o) **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen.** Under förevarande punkt har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva, att av det å riksstaten för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisade förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen ytterligare 100 000 kronor må disponeras för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar.

I samband härmed har utskottet till behandling förehäft en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 564, av herrar *Hansson* i Skediga och *Boman* i Stafsund, vari hemställts att riksdagen ville medgiva att av det å riksstaten för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln an-

visade förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen ytterligare 300 000 kronor må disponeras för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionen, får utskottet hänvisa till denna.

Under förevarande anslagstitel anvisade 1943 års riksdag (IX H. T. 1943 p. 70; r. skr. nr 9) ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor, varjämte riksdagen bemyndigade Kungl. Maj:t att av anslaget disponera ett belopp av 200 000 kronor att användas för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. Sedermera medgav 1944 års riksdag (prop. nr 163; r. skr. nr 313), att av anslaget ytterligare 60 000 kronor finge disponeras för sistnämnda ändamål. Å riksstaten för budgetåret 1944/45 (IX H. T. 1944 p. 69; r. skr. nr 9) anvisades under samma anslagstitel ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor, varav 200 000 kronor finge av Kungl. Maj:t disponeras för nyss berörda verksamhet. Genom beslut den 13 oktober 1944 fördelade Kungl. Maj:t nämnda belopp mellan vissa hushållningssällskap i enlighet med av medicinalstyrelsen avgivet förslag.

I skrivelse den 20 december 1944 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att av det för innevarande budgetår beviljade anslaget ytterligare 150 000 kronor måtte få användas till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar. Styrelsen har i sin skrivelse meddelat, att styrelsen på förekomsten anledning infordrat uppgifter från de hushållningssällskap, vilka använt bidrag för ifrågavarande ändamål, rörande behovet av ytterligare medel. Därvid har det visat sig, att i fråga om så gott som samtliga sällskap föreläge dylikt behov. Det sammanlagda belopp, som på grund härav ytterligare skulle vara erforderligt för ändamålet, uppginge — såsom en styrelsens skrivelse bifogad tablå närmare utvisade — till 299 000 kronor.

Medicinalstyrelsen har i sin skrivelse anfört bland annat följande.

Med hänsyn till den goda tillgången på fodermedel jämte nuvarande höga livdjurspriser är det stora intresset för sanering av de tuberkulösa mindre besättningarna anmärkningsvärt. Nämnda intresse måste emellertid konstateras med största tillfredsställelse och bör enligt medicinalstyrelsens uppfattning på allt sätt stimuleras framför allt med hänsyn till önskvärdheten att nötkreaturstuberkulosen utrotas på kortast möjliga tid. Därutöver må framhållas, att anslutning till klinisk tuberkuloskontroll är enda utvägen att deltaga i tuberkuloskampen för innehavarna av sådana mindre besättningar, där fullständig utrensning av tuberkulosen på grund av ekonomiska skäl icke kan ske. Nämnda kontrollform medför emellertid höga kostnader för kontrollens anordnare, kostnader, som vanligen ej motsvaras av de resultat, som stå att vinna. Även om de av hushållningssällskapen begärda beloppen av statsfinansiella skäl icke helt kunna ställas till förfogande, torde minst 150 000 kronor erfordras för täckande av det mest angelägna behovet.

Föredraganden, statsrådet Rubbestad, har i ärendet anfört följande:

»Enligt vad medicinalstyrelsens framställning utvisar har det belopp å 200 000 kronor, som för innevarande budgetår avsetts för utrensning av tu-

berkulos inom mindre nötkreatursbesättningar, visat sig otillräckligt för ändamålet. Så gott som samtliga de hushållningssällskap, vilka tilldelats bidrag för ifrågavarande verksamhet, ha sålunda förklarat sig vara i behov av ytterligare medel med ett belopp av sammanlagt icke mindre än 299 000 kronor. Med hänsyn till den stora betydelse verksamheten äger finner jag mig böra förorda, att av förevarande anslag ett ytterligare belopp må disponeras för verksamhetens fullföljande under innevarande budgetår. För ändamålet torde emellertid icke böra avses högre belopp än 100 000 kronor. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, torde det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att efter nytt anslag från medicinalstyrelsen meddela beslut om medlens fördelning mellan olika hushållningssällskap.»

Jämväl utskottet finner — med hänsyn till den stora betydelsen av verksamheten för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar — angeläget att ytterligare medel under innevarande budgetår ställas till förfogande för ändamålet. Då det av föredragande statsrådet härför tillstyrkta beloppet synes utskottet lämpligt avvägt, kan utskottet icke biträda motionärernas yrkande om beloppets höjande. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning och avslag å motionen II: 564, medgiva, att av det å riksstaten för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisade förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen ytterligare 100 000 kronor må disponeras för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar.

J. Skogsväsendet.

2:o) **Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 600 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 759.

I skrivelser den 9 oktober och den 14 november 1944 — vilka av departementschefen anmälts i årets statsverksproposition, IX H. T., punkt 200 — har *Sveriges kommunaltjänstemannaförbund* hemställt dels om anvisande av medel för en tillfällig löneförbättring motsvarande en månads lön för år, räknat från och med den 1 juli 1944, för hos skogsvårdsstyrelserna anställd kanslipersonal, dels ock om en provisorisk löneförbättring för länsskogvaktarna av lägst 500 kronor per person och år, att utgå retroaktivt från och med den 1 januari 1944 och intill den tidpunkt, då lönerna för nämnda tjänstemän blivit slutligt reglerade.

Departementschefen har anfört och föreslagit följande i ärendet:

»Med hänsyn till den av statsmakterna nyligen genomförda provisoriska

löneförbättringen för vissa befattningshavare i statens tjänst finner jag det vara skäligt, att en motsvarande löneförbättring, räknat från och med den 1 juli 1944, kommer till stånd jämväl för skogsvårdsstyrelsernas personal, för vilken lönerna under de senaste åren icke torde justerats med hänsyn till levnadskostnadsstegringen. Vad i ärendet anförts synes giva vid handen, att det för innevarande budgetår under anslagstiteln Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande anvisade beloppet, 600 000 kronor, icke torde förslå för utdelande av erforderliga bidrag till de med förevarande löneförbättring förenade kostnader, som belöpa å nämnda budgetår. En förstärkning av omförmälda anslag synes därför böra ske genom anvisande av medel å tilläggsstat II för budgetåret 1944/45. Storleken av det härför erforderliga beloppet torde böra bestämmas till 40 000 kronor. Vad beträffar anvisande av medel för en fortsatt löneförbättring jämväl efter utgången av löpande budgetår torde jag senare få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.»

Utskottet.

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer sålunda,

att riksdagen må till *Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett anslag av 40 000 kronor.

3:o) **Skogsvård m. m.: Kostnader för anskaffande av skogsfrö, reservationsanslag.** I skrivelse den 19 februari 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ett belopp av 100 000 kronor måtte anvisas för bestridande av kostnaderna för uppläggande av beredskapslager av skogsfrö.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Vad skogsstyrelsen i ärendet anført synes giva vid handen, att förefintliga lager av skogsfrö icke äro tillräckliga för anordnande av de skogsodlingar, vilka ingå såsom ett led i det planerade skogliga beredskapsprogrammet. Då det synes önskvärt, att dessa odlingsarbeten komma till utförande, torde åtgärder böra vidtagas för att säkerställa därför erforderligt lager av skogsfrö. Enär skogsstyrelsens förslag till dylika åtgärder även synes mig kunna vara av viss betydelse för en framtida rationalisering av landets skogsbruk, finner jag mig böra förordna, att medel äskas av riksdagen till bestridande av kostnaderna för ifrågavarande verksamhet.

Mot det härför föreslagna beloppets storlek, 100 000 kronor, har jag intet att erinra. Då det är önskvärt, att verksamheten i fråga påbörjas redan under budgetåret 1944/45, vill jag förordna att sagda belopp anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för nämnda budgetår. Anslaget bör givas karaktär av reservationsanslag och benämnas Skogsvård m. m.: Kostnader för anskaffande av skogsfrö. Därest riksdagen icke har något att erinra mot vad jag nu förordnat, torde det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för genomförandet av förevarande verksamhet.»

Såsom departementschefen anfört synes för säkerställandet av erforderligt lager av skogsfrö för anordnande av de skogsodlingar, vilka ingå såsom ett led i det planerade skogliga beredskapsprogrammet, böra anvisas medel redan för innevarande budgetår. Utskottet, som icke har något att erinra mot det för ändamålet äskade beloppet, hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må till *Skogsvård m. m: Kostnader för anskaffande av skogsfrö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45 anvisa ett *reservationsanslag* av 100 000 kronor.

Stockholm den 19 april 1945.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 20.